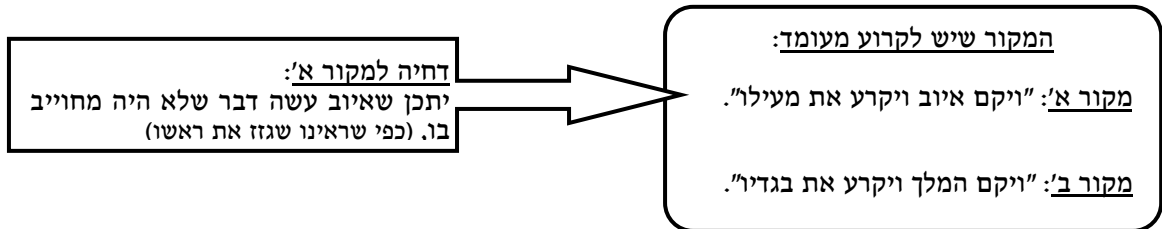

מועד קטן כ: (2 שורות מלמטה) עד כא: (5 שורות מלמטה)

ביאורים

שאלת שלום לאבל: בסוגייתנו מובא פירוט מה אסור ומה מותר ומתי. אך כתב הר"ן: "ובעונותינו בדור הזה אינן נזהרין וה' ברחמיו יכפר עונותינו". וברמ"א (שפה,א) כתב: "ויש מקילין האידינא בשאלת שלום האבל... ואין טעם להם, אם לא שיחלקו לומר שזה מה שאנו נוהגים לא מקרי שאלת שלום שבימיהם". ובבאר היטב כתב: "אפשר לומר כיון שרוב שאלת שלום שלנו אינו אלא שאומר צפרא טבא, וזה מותר שאינו שאלת שלום ממש. ועוד... פרישת שלום כמו כריעה, אבל שלום בפה מותר, כמו צפרא דמרי טב וכיו"ב. וכתב בדרכ"מ באו"ח דבזהר משמע שאינו אסור רק כשמזכיר את השם... וש"מ שכל זה שאנו נוהגין אינו בכלל שאלת שלום".

ברייתא

דברים שאבל אסור בהם:

- מלאכה.
- רחיצה, סיכה.
- תשיש המטה.
- נעילת הסנדל.
- לימוד תורה.

אך אם רבים צריכים לו: מותר לדרוש ברבים. (בתנאי שלא ישתמש ישירות במתורגמן אלא באמצעות אדם נוסף)

מתי מותר לאבל להניח תפילין?

ר' אליעזר:
מהיום השלישי.

ר' יהושע:
מהיום השני.

להלכה:
מותר מהיום השני.

הניח תפילין ובאו פנים חדשות

ר' אליעזר:
לא צריך לחלוץ.

ר' יהושע:
צריך לחלוץ.

להלכה:
רבא: לא צריך לחלוץ.
עולא: ביום השני - צריך,
מהיום השלישי - לא צריך.

המקור של ר"א: 'זיתמו ימי בכי אבל משה' - 2 ימי אבלות.
תגובת ר"י: אין ללמוד ממשה - עליו התאבלו יותר!

המקור של ר"י: 'אחריתה כיום מר' - יום אבלות אחד.
תגובת ר"א: הפסוק מדבר על עיקר המרירות.

ברייתא

הליכה לבית אבל אחר:

3 ימים ראשונים: אסור ללכת.
לאחר 3 ימים: מותר ללכת. (אך יושב במקום של המתנחמין)

איסור מלאכה לאבל

3 ימים ראשונים: אסור במלאכה (אפילו אם הוא עני).
לאחר 3 ימים: מותר בצינעה בתוך ביתו (תוס' מסתפק האם ההיתר תקף רק לעני).

אך עבור כבוד רבים:
מותר לשאול.

שאלת והשבת שלום לאבל:

שהאבל ישאל אחרים:

אסור עד סוף השבעה.

לשאול את האבל:

אסור עד סוף האבלות (באבלות על הורים – 12 חודשים, בשאר קרובים – שלושים יום).

אם מישהו לא ידע ושאל את האבל: לא ישיב עד סוף שלושת ימי הבכי (אלא יודיע לו שהוא אבל).

המוצא את חברו לאחר שסיים את האבלות (באבלות על הורים – 12 חודשים, בשאר קרובים – שלושים יום).

מנחמו באופן עקיף בלבד (ללא הזכרת שם המת).